

การศึกษาการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำยืมภาษาจีนใน
ภาษาญี่ปุ่น

A Study of Changes in the Meaning of Chinese Loanwords
in Japanese

รัฐกิตต์ เลิศวิศวะ

Rattakit Lertvisava

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

Faculty of Humanities, The University of the Thai Chamber of Commerce

Corresponding Author

Rattakit Lertvisava

Faculty of Humanities, The University of the Thai Chamber of Commerce

126/1 Vibavadi Rangsit Road, Bangkok 10400, Thailand

Email: rattakit1972@yahoo.com

Received: 2 September 2022 **Revised:** 5 November 2022 **Accepted:** 14 December 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำยืมในภาษาญี่ปุ่นที่มาจากภาษาจีน เนื่องจากภาษาญี่ปุ่นได้มีการยืมคำศัพท์ที่มาจากภาษาจีนมาใช้ในภาษาของตนเองเป็นจำนวนมาก โดยการศึกษาการยืมคำศัพท์จีนเข้ามาใช้ในภาษาญี่ปุ่นนั้นมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ การศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางความหมายของคำยืมเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของแต่ละภาษา มโนทัศน์ ค่านิยมและวัฒนธรรมของแต่ละสังคม จากการศึกษาพบว่า ลักษณะของการเปลี่ยนแปลงทางความหมายของคำยืมที่เกิดขึ้นในภาษาญี่ปุ่นเกิดจาก 1) เสียงอ่าน 2) ชนิดของคำ 3) สำนวนโวหาร และ 4) คำศัพท์เฉพาะด้าน เป็นต้น ส่วนประเภทของการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำยืมภาษาจีนในภาษาญี่ปุ่น ได้แก่ 1) ความหมายเหมือนกัน แต่ใช้ในบริบทต่างกันหรือความหมายเชิงบวกลบ 2) ความหมายใกล้เคียงกัน 3) ความหมายตรงกันข้าม 4) ความหมายแคบเข้า 5) ความหมายกว้างออก และ 6) ความหมายแฝง เป็นต้น

คำสำคัญ : คำยืม, ความหมาย, ภาษาญี่ปุ่น, ภาษาจีน

Abstract

The purpose of this research is to study the changes in the meaning of Chinese loanwords in Japanese. This is because the Japanese language has borrowed many words from the Chinese language since ancient times. The study of changes in the meaning of loanwords reflects the identity of each language, the concepts, the values and cultures of each society. The study found that the characteristics of changes frequently found in the meaning of Chinese loanwords in Japanese are: 1) pronunciation, 2) types of words, 3) rhetoric, and 4) terminology, etc. While the type of changes in the meaning of Chinese loanwords are: 1) synonyms, but used in different contexts or positive-negative meanings, 2) similar meanings, 3) antonyms, 4) narrower meanings, 5) broader meanings, and 6) eccentric meanings, etc.

Keywords: Loanwords, Meanings, Japanese, Chinese

1. บทนำ

คนไทยให้ความสนใจศึกษาภาษาต่างประเทศมาอย่างยาวนาน นอกจากภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลแล้ว ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาหนึ่งที่ได้รับคามนิยมในสังคมไทยมาตั้งแต่ทศวรรษที่ 1980 เป็นต้นมา ทำให้จำนวนผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากภาษาญี่ปุ่นแล้ว ภาษาจีนก็ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ เนื่องจากประเทศจีนได้ก้าวขึ้นเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลก ทำให้ภาษาญี่ปุ่นและภาษาจีนมีการใช้อักษรร่วมกันหรือที่ในภาษาญี่ปุ่นเรียกว่า “อักษรรันจิ” นอกจากญี่ปุ่นจะรับตัวอักษรดังกล่าวเข้ามาแล้วยังรับคำศัพท์หรือคำยืมเข้ามาเป็นจำนวนมากอีกด้วย คำศัพท์ดังกล่าวภาษาญี่ปุ่นเรียกว่า 漢語 เมื่อญี่ปุ่นรับเข้าคำศัพท์เข้ามาแล้วส่วนใหญ่จะใช้ความหมายเดียวกับภาษาจีน กล่าวคือจะไม่มี การแปลงความหมาย เช่น คำว่า 有名 ทั้งในภาษาจีนและภาษาญี่ปุ่นต่างหมายถึง “มีชื่อเสียง” แต่ก็ยังมีคำยืมอีกเป็นจำนวนมากไม่น้อยที่มีการเปลี่ยนแปลงความหมายไปตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เช่น คำว่า 試験 (試験) ภาษาญี่ปุ่น หมายถึง การสอบ แต่ในภาษาจีนปัจจุบันหมายถึง การทดลอง ส่วนความหมายของการสอบเป็นความหมายโบราณที่จีนไม่ใช่แล้ว ดังนั้น ภาษาญี่ปุ่นจึงเป็นภาษาที่เก็บความหมายโบราณหรือความหมายดั้งเดิมของคำยืมไว้เป็นจำนวนมาก หรือในคำคำเดียวกันกลับใช้ในความหมายที่แตกต่างกัน เช่น คำว่า 颜色 (颜色) ภาษาญี่ปุ่นหมายถึง สีหน้า ส่วนภาษาจีนปัจจุบัน หมายถึง สี ซึ่งคำ ๆ นี้ในภาษาญี่ปุ่นไม่ใช่คำยืมมาจากจีนแต่เป็นคำญี่ปุ่นแท้ (和語) ที่มีอยู่แล้วแต่ยืมตัวอักษรคันจิมาใช้ทับศัพท์ญี่ปุ่นแท้เท่านั้น

คำยืมเหล่านี้ เมื่อถูกนำไปใช้ในบริบทต่างถิ่นนั้นจะมีการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำไปเล็กน้อยเพียงใด และมักพบในลักษณะใดนั้นเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เพราะส่งผลกระทบต่อความรู้ความเข้าใจของผู้ที่กำลังเรียนหรือผู้ที่กำลังใช้สองภาษาดังกล่าวในการทำงานซึ่งในปัจจุบันมีจำนวนไม่น้อย ทั้งนี้ หากไม่สังเกตหรือไม่พิจารณาให้ละเอียดรอบคอบมากเพียงพอ ผู้เรียนหรือผู้ใช้สองภาษาดังกล่าวอาจนำไปใช้ในการสื่อสารแบบผิด ๆ ได้ เพราะเข้าใจไปว่าทั้งสองภาษาใช้คำศัพท์ตัวเดียวกันจึงน่าจะมีความหมายเหมือนกัน ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงเป็นการชี้ให้เห็นลักษณะที่มักพบการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำยืมภาษาจีนในภาษาญี่ปุ่นรวมถึงลักษณะของการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้เรียนหรือผู้ใช้งานสองภาษาดังกล่าว

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัฐกิตต์ (2560) ศึกษาเปรียบเทียบอักษรรันจิในภาษาญี่ปุ่นกับอักษรจีนในภาษาจีนในด้านรูปร่างเสียงและความหมาย ในด้านความหมาย พบว่า อักษรรันจิที่ใช้ในชีวิตประจำวัน (ไจโยรันจิ) กับอักษรจีนที่นำมาเปรียบเทียบมีความหมายเหมือนกันถึงร้อยละ 99 ความแตกต่างของความหมายมีสาเหตุจากหลายประการ แต่สาเหตุหลักเกิดจากวิธีการปฏิรูปตัวอักษรของภาษาหนึ่งทำให้รูปร่างใหม่ไปซ้ำกับอักษรดั้งเดิมของอีกภาษาหนึ่ง หรืออักษรหลังการปฏิรูปของภาษาหนึ่งสามารถใช้ได้หลายความหมายในอีกภาษาหนึ่ง

ชลิตา (2559) ศึกษาวิธีการยืมและการเปลี่ยนแปลงทางความหมายของคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาจีน ผลการศึกษาพบว่า คำยืมในภาษาจีนกลางส่วนใหญ่มาจากภาษาอังกฤษ รองลงมาเป็นภาษาญี่ปุ่น และภาษาสันสกฤตตามลำดับ คำยืมส่วนใหญ่เป็นคำยืมทับศัพท์โดยใช้ตัวอักษรจีนที่มีอยู่ รองลงมาเป็นการยืมตัวอักษรคันจิจากภาษาญี่ปุ่นและการทับศัพท์แล้วเติมหน่วยคำหรือคำที่แสดง ความหมายตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า คำยืมส่วนใหญ่อยู่ในหมวดหมู่วิทยาศาสตร์ รองลงมาเป็นหมวดเบ็ดเตล็ดและหมวดการเมือง การปกครอง ตามลำดับ ทั้งนี้ มีคำยืมในภาษาจีนกลางเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความหมาย โดยมีความหมายแคบเข้า ความหมายกว้างออก และความหมายย้ายที่

ธัญญรัตน์ (2555) กล่าวถึงประเภทของการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำยืมข้ามภาษา สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ความหมายแคบเข้า ความหมายกว้างออกและความหมายย้ายที่ หมายถึงความหมายของคำที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา

Zhao (2006) ศึกษาคำยืมภาษาญี่ปุ่นในภาษาจีนโดยศึกษาในด้านพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ โดยสามารถแบ่งแยกคำยืมออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ 1) การถอดถ่ายตัวอักษร (Transliteration) 2) อักษรจีนที่ญี่ปุ่นคิดค้นขึ้นเอง (国字) 3) คำศัพท์ที่ญี่ปุ่นคิดค้นขึ้นเอง เช่น 積極消極絶对 เป็นต้น 4) คำศัพท์ที่ญี่ปุ่นให้คำจำกัดความใหม่ เช่น 民主革命法廷 ฯลฯ 5) ปัจจัยของศัพท์คันจิ เช่น ~的~性~化 ฯลฯ

Tranter (2009) ศึกษาค่านิยมของคำยืมแล้วพบว่า คำยืมในนิยามของตะวันตกอาจจะไม่เพียงพอต่อกระบวนการยืมคำในภูมิภาคเอเชียตะวันออก เพราะกระบวนการดังกล่าวจัดเป็นการยืมที่เห็นภาพได้ชัดเจน (Graphic Loan) หมายถึงการยืมคำที่นำเอาความหมายและลักษณะการเขียนเข้ามา แต่ใช้หน่วยพื้นฐานเสียงของตัวเองโดยไม่สนใจฐานเสียงของภาษาที่ยืมมา ดังเช่นในกรณีการยืมคำระหว่างภาษาจีนกับภาษาญี่ปุ่น เช่น คำว่า 电报 diànbào (เตี้ยนเป่า) หรือโทรเลขในภาษาจีน กลายเป็น denpō (เด็นโป) ในภาษาญี่ปุ่น ฯลฯ เนื่องจากทั้งสองภาษาต่างยืมคำศัพท์ซึ่งกันและกันทำให้เกิดการสร้างศัพท์และความหมายใหม่ ในขณะที่การยืมคำศัพท์จีนหรือญี่ปุ่นไปใช้ในภาษาเกาหลีและภาษาเวียดนามก็มีไม่น้อยเช่นเดียวกัน

万玲华 (2004) ศึกษาและเปรียบเทียบอักษรและคำที่จีนและญี่ปุ่นใช้ตัวเดียวกัน พบว่าอักษรเหล่านี้ถึงแม้ว่าจะเขียนเหมือนกันแต่ก็มีส่วนที่เป็นรายละเอียดแตกต่างกันเล็กน้อย อักษรและคำจำนวนมากได้สืบทอดมาตั้งแต่จีนโบราณ ต่อมาทั้งสองฝ่ายต่างมีการปฏิรูปตัวอักษรตามวิธีการของตนเอง ในด้านความหมายแล้วส่วนใหญ่ยังคงใช้ในความหมายที่เหมือนกัน แต่ก็ยังมีคำประสมอีกเป็นจำนวนมากที่ใช้ในความหมายและบริบทที่แตกต่างกัน

于冬梅 (2012) ศึกษาคำศัพท์จีนและญี่ปุ่นที่มีรูปร่างเหมือนกันแต่ให้ความหมายต่างกัน โดยพบว่าภายใต้คำศัพท์คำเดียวกัน 1) ในภาษาจีนและภาษาญี่ปุ่นถูกนำไปใช้ในบริบทแตกต่างกัน 2) ในบริบทเดียวกันภาษาจีนมีใช้ แต่ภาษาญี่ปุ่นกลับไม่ใช้ 3) ความหมายใกล้เคียงกันทำให้ยากต่อการนำไปใช้ 4) ความหมายใกล้เคียงกันแต่จับเข้าคู่คำแตกต่างกัน

3. วัตถุประสงค์

- 3.1 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ลักษณะการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำยืมภาษาจีนในภาษาญี่ปุ่น
- 3.2 เพื่อศึกษาประเภทของการเปลี่ยนแปลงทางความหมายของคำยืมภาษาจีนในภาษาญี่ปุ่น

4. ขอบเขตงานวิจัย

ศึกษาคำยืมจากพจนานุกรมคำศัพท์เปรียบเทียบญี่ปุ่น-จีนที่มีรูปร่างเหมือนกันแต่ความหมายต่างกัน 『日漢同形異義語辞典』 (汪大捷 1986; 黄力遊 2004; 王永全 2009; 郭明辉 2020) จำนวน 1,000 คำที่ใช้บ่อยในชีวิตประจำวันและการทำงาน จำนวนคำศัพท์ในระดับนี้มีปริมาณมากเพียงพอที่จะทำให้เกิดการศึกษาวเคราะห์อย่างครอบคลุมกว้างขวาง ลึกซึ้งและเป็นระบบ

5. วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้จัดเป็นงานวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยการสุ่มตัวอย่างคำศัพท์จากพจนานุกรมคำศัพท์เปรียบเทียบญี่ปุ่น-จีนที่มีรูปร่างเหมือนกันแต่ความหมายต่างกัน 『日漢同形異義語辞典』 จำนวน 1,000 คำที่ใช้บ่อยในชีวิตประจำวันและในการทำงานแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยศึกษาเปรียบเทียบความหมายของคำศัพท์ที่แตกต่างกัน หลังจากนั้นจึงนำคำศัพท์มาเรียบเรียง จัดแบ่งเป็นหมวดหมู่ และอภิปรายผลความแตกต่าง

6. ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่าลักษณะที่มักพบความหมายของคำยืมภาษาจีนในภาษาญี่ปุ่นเปลี่ยนแปลงไป มีหลายประการ ได้แก่ 1) เสียงอ่าน 2) ชนิดของคำ 3) ส่วนนวนโวหาร และ 4) คำศัพท์เฉพาะด้าน ส่วนประเภทของการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำยืมภาษาจีนในภาษาญี่ปุ่น ได้แก่ 1) ความหมายเหมือนกัน แต่ใช้ในบริบทต่างกันหรือความหมายเชิงบวกลบ 2) ความหมายใกล้เคียงกัน 3) ความหมายตรงกันข้าม 4) ความหมายแคบเข้า 5) ความหมายกว้างออก และ 6) ความหมายแผลง

6.1 ลักษณะที่พบการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำยืมในภาษาญี่ปุ่น ได้แก่

6.1.1 เสียงอ่าน ได้แก่ เสียงอ่านแบบอนโยมิ (音読み เสียงอ่านแบบจีน) สามารถอ่านได้หลายเสียง ทำให้ความหมายในภาษาญี่ปุ่นขยายออก จากผลการวิจัยพบ 21 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.1 ของคำศัพท์ทั้งหมด

ตารางที่ 1 ความหมายของคำศัพท์ญี่ปุ่นที่อ่านด้วยเสียงอนโยมิเมื่อเทียบกับคำศัพท์จีน

คำศัพท์	ภาษาญี่ปุ่น		ภาษาจีน	
	เสียงอ่านแบบจีน	ความหมาย	เสียงอ่าน	ความหมาย
恶性 (恶性)	1. あくせい 2. あくしよ	(โรค) ร้าย นิสัย จิตใจที่ร้าย	èxing	(โรค) ร้าย

คำศัพท์	ภาษาญี่ปุ่น		ภาษาจีน	
	เสียงอ่านแบบจีน	ความหมาย	เสียงอ่าน	ความหมาย
作物	1. さくもつ 2. さくぶつ	ผลิตผลทางการเกษตร ผลงาน (วรรณกรรม)	zuòwù	ผลิตผลทางการเกษตร
百姓	1. ひゃくせい 2. ひゃくしよ	ประชาชน เกษตรกร	bǎixìng	ประชาชน
来日	1. らいじつ 2. らいにち	วันข้างหน้า อนาคต การมาญี่ปุ่น	láirì	วันข้างหน้า อนาคต

เสียงอ่านแบบจีน (音読み) สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ยุคใหญ่ ๆ ได้แก่ โกะอง คังอง และโทอง¹ ส่วนเสียงที่ยังคงมีใช้มากในภาษาญี่ปุ่นปัจจุบัน ได้แก่ เสียงโกะอง และคังอง เช่น คำว่า 日 โกะอง ออกเสียงว่า にち ส่วนคังองออกเสียงว่า じつ ดังนั้น คำยืมเหล่านี้เมื่อถูกอ่านด้วยเสียงต่างยุคสมัยกันย่อมทำให้ความหมายแตกต่างกันไปด้วย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่า เสียงอ่านแบบคุงโยมิ (訓読み เสียงอ่านแบบญี่ปุ่น) และเสียงอ่านแบบผสม ซึ่งเป็นการอ่านออกเสียงของคำศัพท์ญี่ปุ่นแท้ (和語) ทั้งคำหรือบางส่วนนั้น ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่คำยืมจากภาษาจีนโดยตรง แต่การนำอักษรคันจิมาแทนที่คำศัพท์ทำให้เกิดการพ้องรูปกับคำศัพท์จีน ถ้าพิจารณาจากรูปร่างภายนอกจะทำให้เข้าใจไปว่าเป็นคำยืมจากภาษาจีน แต่ความหมายของคำศัพท์เหล่านี้จะแตกต่างจากคำศัพท์จีนโดยสิ้นเชิง ซึ่งคำศัพท์เหล่านี้มีเป็นจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น

1) เสียงอ่านแบบคุงโยมิ (訓読み เสียงอ่านแบบญี่ปุ่น) ทำให้ความหมายไม่ตรงกับภาษาจีน เนื่องจากการอ่านด้วยวิธีการดังกล่าวทำให้เกิดความหมายเฉพาะของญี่ปุ่น จากผลการวิจัยพบ 90 คำ คิดเป็นร้อยละ 9 ของคำศัพท์ทั้งหมด

ตารางที่ 2 ความหมายของคำศัพท์ญี่ปุ่นที่อ่านด้วยเสียงคุงโยมิเมื่อเทียบกับคำศัพท์จีน

คำศัพท์	ภาษาญี่ปุ่น		ภาษาจีน	
	เสียงอ่านแบบญี่ปุ่น	ความหมาย	เสียงอ่าน	ความหมาย
土産 (土産)	みやげ	ของฝาก	tǔ chǎn	ผลิตผลจากที่ดิน
山里	やまざと	หมู่บ้านในภูเขา	shānlǐ	ในภูเขา
年下	としした	อายุน้อยกว่า	niánxià	ปีใหม่ตามปฏิทิน จันทร์คติ

¹ โกะอง (呉音) หมายถึงเสียงอ่านแบบจีนที่เก่าแก่ที่สุด คำว่า 「吳」 หมายถึง ชื่อรัฐ/แคว้นที่อยู่บริเวณพื้นที่ทางตอนใต้ของจีนชื่อว่ารัฐอู๋ (吳) ซึ่งตั้งอยู่บริเวณทางใต้ของแม่น้ำแยงซีเกียง คังอง (漢音) หมายถึง เสียงอ่านที่พระสงฆ์และทูตไปเจริญสัมพันธไมตรีกับจีนในสมัยราชวงศ์สุยและถัง (คริสต์ศตวรรษที่ 7-8) โดยเป็นเสียงที่ใช้พูดกันในเมืองฉางอาน (長安) ส่วน โทอง (唐音) หมายถึงเสียงอ่านคันจิในสมัยราชวงศ์ซ่งถึงราชวงศ์หยวนของจีน

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า การอ่านด้วยเสียงแบบญี่ปุ่นส่งผลให้ความหมายไม่ตรงกับความหมายตามตัวอักษร เช่น คำว่า 土 หมายถึง ดิน ส่วนคำว่า 産 หมายถึง ผลิตผล เมื่อมารวมกันแล้วอ่านเป็นเสียงแบบญี่ปุ่นทำให้เกิดความหมายใหม่ว่า ของฝาก

2) เสียงอ่านแบบผสม (วรุฒิ 2557) มี 2 ประเภท ได้แก่

เสียงอ่านแบบจูบาโกะ (重箱 ^{じゅうばこ}) หมายถึงการอ่านออกเสียงพยางค์แรกเป็นเสียงจีน พยางค์หลังเป็นเสียงญี่ปุ่น ให้ความหมายเปลี่ยนแปลงไปจากภาษาจีน จากผลการวิจัยพบ 10 คำ คิดเป็นร้อยละ 1 ของคำศัพท์ทั้งหมด

ตารางที่ 3 ความหมายของคำศัพท์ญี่ปุ่นที่อ่านด้วยเสียงจูบาโกะเมื่อเทียบกับคำศัพท์จีน

คำศัพท์	ภาษาญี่ปุ่น		ภาษาจีน	
	เสียงอ่านแบบจูบาโกะ	ความหมาย	เสียงอ่าน	ความหมาย
段落	だんおち	ระดับ ประสิทธิภาพต่ำ	duànluò	ตอน ท่อน
半間 (半间)	はんま	ไม่จบ ไม่สมบูรณ์	bànjīān	ครึ่งห้อง
半道	はんみち	ครึ่งลี้	bàndào	ครึ่งทาง
工場 (工場)	こうば	โรงงานขนาดเล็ก	gōngchǎng	โรงงาน

จากตารางที่ 3 คำว่า 工場 ในภาษาญี่ปุ่นสามารถอ่านได้ 2 แบบ ได้แก่ こう じょう หมายถึง โรงงาน แต่เมื่ออ่านว่า こう ば ซึ่งเป็นการอ่านแบบจูบาโกะ โดยที่คำว่า こう เป็นการออกเสียงแบบจีน ส่วนคำว่า ば เป็นการออกเสียงแบบญี่ปุ่น หมายความว่าเฉพาะโรงงานขนาดเล็ก ให้ความหมายแตกต่างไปจากภาษาจีน

เสียงอ่านแบบยูโต (湯桶 ^{ゆとう}) หมายถึงการอ่านออกเสียงพยางค์แรกเป็นเสียงญี่ปุ่น พยางค์หลังอ่านเป็นเสียงจีน ให้ความหมายเปลี่ยนแปลงไปจากภาษาจีน จากผลการวิจัยพบ 10 คำ คิดเป็นร้อยละ 1 ของคำศัพท์ทั้งหมด

ตารางที่ 4 ความหมายของคำศัพท์ญี่ปุ่นที่อ่านด้วยเสียงยูโตเมื่อเทียบกับคำศัพท์จีน

คำศัพท์	ภาษาญี่ปุ่น		ภาษาจีน	
	เสียงอ่านแบบยูโต	ความหมาย	เสียงอ่าน	ความหมาย
黒字	くろじ	กำไร	hēizi	อักษรสีดำ
赤字	あかじ	ขาดทุน	chizi	อักษรสีแดง

จากตัวอย่างข้างต้น คำว่า 黒字 เป็นการอ่านแบบยูโต โดยที่คำว่า くろ เป็นการอ่านแบบญี่ปุ่น ส่วนคำว่า じ เป็นการอ่านแบบจีน หมายความว่า กำไร ให้ความหมายแตกต่างไปจากภาษาจีน

6.1.2 ชนิดของคำ

1) คำในภาษาญี่ปุ่นสามารถทำหน้าที่ได้หลายชนิด เช่น คำกริยา คำคุณศัพท์ คำวิเศษณ์ เมื่อชนิดของคำของภาษาต้นทางและภาษาปลายทางไม่ตรงกัน ย่อมส่งผลทำให้ความหมายเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จากผลการวิจัยพบ 7 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.7 ของคำศัพท์ทั้งหมด

ตารางที่ 5 ความหมายของคำศัพท์ญี่ปุ่นที่เปลี่ยนแปลงตามชนิดของคำเทียบกับคำศัพท์จีน

คำศัพท์	ภาษาญี่ปุ่น		ภาษาจีน	
	เสียงอ่าน	ความหมาย	เสียงอ่าน	ความหมาย
結構 (结构)	けつこう (น.) (ค.) (ว.)	เค้าโครง โครงสร้าง ตีได้ ค่อนข้าง...ทีเดียว	jiègòu	เค้าโครง โครงสร้าง

อนึ่ง คำว่า 結構 ในภาษาญี่ปุ่นสามารถทำหน้าที่ได้ทั้งคำนาม คำคุณศัพท์ และคำวิเศษณ์ ซึ่งต่างให้ความหมายที่แตกต่างกัน ในกรณีนี้ ความหมายที่จัดได้ว่าตรงกับภาษาจีนคือ ความหมายเมื่อทำหน้าที่เป็นคำนามเท่านั้น

2) ภาษาญี่ปุ่นใช้เป็นคำย่อ ทำให้ความหมายแตกต่างกัน จากผลการวิจัยพบ 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.3 ของคำศัพท์ทั้งหมด

ตารางที่ 6 ความหมายของคำศัพท์ญี่ปุ่นที่เป็นคำย่อเมื่อเทียบกับคำศัพท์จีน

คำศัพท์	ภาษาญี่ปุ่น		ภาษาจีน	
	เสียงอ่าน	ความหมาย	เสียงอ่าน	ความหมาย
下水	1. げすい 2. คำย่อของ げすいどろ (下水道)	น้ำทิ้ง ท่อระบายน้ำ	xiàshuǐ	1. น้ำทิ้ง 2. เครื่องในสัตว์

ในที่นี้คำว่า 下水 ในภาษาญี่ปุ่นสามารถใช้เป็นคำย่อของคำว่า 下水道 หมายถึง ท่อระบายน้ำได้ ส่งผลให้ความหมายแตกต่างจากความหมายเดิมในภาษาจีน

3) คำลักษณะนามของทั้งสองภาษาถูกนำมาใช้นับคำนามแตกต่างกัน ทำให้ความหมายแตกต่างกัน จากผลการวิจัยพบ 8 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.8 ของคำศัพท์ทั้งหมด

ตารางที่ 7 ความหมายของคำลักษณะนามญี่ปุ่นเมื่อเทียบกับคำศัพท์จีน

คำศัพท์	ภาษาญี่ปุ่น		ภาษาจีน	
	เสียงอ่าน	ความหมาย	เสียงอ่าน	ความหมาย
一枚	いちまい	หนึ่งแผ่น	yiméi	หนึ่งลูก (ระเบิด จรวด) หนึ่งอัน (แสตมป์ เหรียญ)
一隻 (一只)	いっせき	หนึ่งลำ (เรือ)	yizhī	หนึ่งตัว (นก สัตว์)
一匹	いっぴき	หนึ่งตัว (สัตว์ทั่วไป)	yipǐ	หนึ่งตัว (เฉพาะม้า ลา)
一服	いっぷく	ปริมาณยาที่ดื่มหนึ่งครั้ง	yīfú	หนึ่งชุด (เสื้อผ้า ยาสมุนไพร)

จะเห็นได้ว่าอักษรตัวเดียวกัน แต่ถูกนำมาใช้นับค่านามแตกต่างกัน เช่น คำว่า 枚 ในภาษาญี่ปุ่นใช้ในการนับสิ่งของที่มีลักษณะแบนราบ เช่น กระดาษ เอกสาร เสื้อเชิ้ต แต่ภาษาจีนใช้นับระเบิด จรวด หรือนับสิ่งของที่มีลักษณะแบนราบเช่นเดียวกันแต่มีขนาดเล็กเท่านั้น เช่น แสตมป์ เหรียญ ฯลฯ

6.1.3 ส่วนนโหวหาร

ภาษาญี่ปุ่นใช้เป็นสำนวน ทำให้ความหมายเปลี่ยนแปลงไปจากภาษาจีน จากผลการวิจัยพบ 9 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.9 ของคำศัพท์ทั้งหมด

ตารางที่ 8 ความหมายของคำศัพท์ญี่ปุ่นที่ใช้เป็นสำนวนเมื่อเทียบกับคำศัพท์จีน

คำศัพท์	ภาษาญี่ปุ่น		ภาษาจีน	
	เสียงอ่าน	ความหมาย	เสียงอ่าน	ความหมาย
心臓 (心脏)	しんぞう	1. หัวใจ 2. หน้าที่ด้าน ไร่ยางอาย (ใช้คู่กับ ~が強い)	xīnzàng	หัวใจ
大事	だいじ	1. สำคัญ 2. โปรดดูแลสุขภาพด้วย (お大事に)	dàshi	เรื่องสำคัญ เรื่องความเป็นความตาย
大変	たいへん	1. การเปลี่ยนแปลงใหญ่ 2. แอ้ ลำบาก	dàbiàn	การเปลี่ยนแปลงใหญ่
閉口 (闭口)	へいこう	การตกที่นั่งลำบาก	bikǒu	ปิดปาก

จากตารางที่ 8 จะเห็นได้ว่า คำว่า 大事 ความหมายตรงตัว หมายถึง เรื่องใหญ่ เรื่องสำคัญ แต่ถูกนำมาใช้ในสำนวนพูดในภาษาญี่ปุ่นว่า “โปรดดูแลสุขภาพ” ซึ่งอนุมานได้ว่า เรื่องสุขภาพเป็นเรื่องใหญ่หรือเรื่องสำคัญนั่นเอง

6.1.4 คำศัพท์เฉพาะด้าน

คำศัพท์เฉพาะด้านเป็นอีกลักษณะหนึ่งที่สำคัญที่สามารถพบความเปลี่ยนแปลงในความหมายของคำยืมภาษาจีน คำศัพท์เฉพาะด้านต่าง ๆ ได้แก่

- 1) คำศัพท์ด้านการศึกษา จากผลการวิจัยพบ 14 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.4 ของคำศัพท์ทั้งหมด

ตารางที่ 9 ความหมายของคำศัพท์ญี่ปุ่นด้านการศึกษาเมื่อเทียบกับคำศัพท์จีน

คำศัพท์	ภาษาญี่ปุ่น		ภาษาจีน	
	เสียงอ่าน	ความหมาย	เสียงอ่าน	ความหมาย
学院	がくいん	โรงเรียน สถาบันการศึกษา	xuéyuàn	วิทยาลัย
学長 (学长)	がくちょう	อธิการบดี	xuézhǎng	คำที่ใช้เรียกเพื่อนนักเรียนด้วยความเคารพ
校長 (校长)	こうちょう	ครูใหญ่	xiàozhǎng	ครูใหญ่ อธิการบดี
研究生	けんきゅうせい	นักศึกษาวิจัย	yánjiūshēng	นักศึกษาบัณฑิตศึกษา
中学	ちゅうがく	มัธยมต้น	zhōngxué	โรงเรียนมัธยม
就学	しゅうがく	เข้าเรียนชั้นประถม	jiùxué	การเข้าเรียนในโรงเรียน
高校	こうこう	โรงเรียนชั้นมัธยมปลาย	gāoxiào	คำย่อใช้เรียกมหาวิทยาลัย

จะเห็นได้ว่า ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ความหมายในภาษาญี่ปุ่นเปลี่ยนในด้านการศึกษาคือ ระบบการศึกษาที่แตกต่างกัน เช่นคำว่า 研究生 เมื่อใช้ในบริบทของญี่ปุ่นคือ นักศึกษาวิจัย หมายถึง นักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย อนุปริญญา หรือนักศึกษาวิชาชีพเฉพาะด้านทำการวิจัยในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง ส่วนในบริบทของจีน หมายถึง นักศึกษาในระดับปริญญาโท ปริญญาเอก

- 2) คำศัพท์ด้านวัฒนธรรม จากผลการวิจัยพบ 7 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.7 ของคำศัพท์ทั้งหมด

ตารางที่ 10 ความหมายของคำศัพท์ญี่ปุ่นด้านวัฒนธรรมเมื่อเทียบกับคำศัพท์จีน

คำศัพท์	ภาษาญี่ปุ่น		ภาษาจีน	
	เสียงอ่าน	ความหมาย	เสียงอ่าน	ความหมาย
天狗	てんぐ	ปีศาจของญี่ปุ่นมีงมูกยื่น หน้าแดง อยู่ตามเขา	tiāngǒu	สัตว์ในตำนานพื้นบ้าน
通夜	つうや	คืนก่อนพิธีศพที่ญาติหรือคนรู้จัก จะอยู่เฝ้าผู้ตายหนึ่งคืน	tōngyè	ตลอดคืน
家内	かない	ภรรยา	jiānèi	ในบ้าน

- 3) คำศัพท์ด้านวรรณกรรม จากผลการวิจัยพบ 9 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.9 ของคำศัพท์ทั้งหมด

ตารางที่ 11 ความหมายของคำศัพท์ญี่ปุ่นด้านวรรณกรรมเมื่อเทียบกับคำศัพท์จีน

คำศัพท์	ภาษาญี่ปุ่น		ภาษาจีน	
	เสียงอ่าน	ความหมาย	เสียงอ่าน	ความหมาย
説話 (说话)	せつわ	เรื่องเล่าสืบต่อกันมา	shuōhuà	พูด คุยศัพท์เพแหระ
祝詞 (祝词)	のりと	บทสวดในพระราชพิธีเพื่ออำนวยการ	zhùcí	คำอวยพร
句法	くほう	วิธีการแต่งกลอนไฮกุ	jùfǎ	การสร้างประโยค
草紙 (草纸)	そうし	1. งานประพันธ์ 2. หนังสือเย็บเล่ม	cǎozhǐ	กระดาษฟาง
狂言	きょうげん	ละครตลกคลาสสิกของญี่ปุ่น	kuángyán	คำพูดที่บ้าระห่ำ บ้าคลั่ง
大夫	たゆう	นักแสดงละคร (โน คาบุกิ เคียวเง็น)	dàifu	หมอ
無心 (无心)	むしん	กลอนเรียงที่เน้นความสนุกสนาน (無心連歌)	wúxīn	ไม่มีกะใจ ไม่มีเจตนา

4) คำศัพท์ด้านการเมืองการปกครอง จากผลการวิจัยพบ 7 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.7 ของคำศัพท์ทั้งหมด

ตารางที่ 12 ความหมายของคำศัพท์ญี่ปุ่นด้านการเมืองการปกครองเมื่อเทียบกับคำศัพท์จีน

คำศัพท์	ภาษาญี่ปุ่น		ภาษาจีน	
	เสียงอ่าน	ความหมาย	เสียงอ่าน	ความหมาย
公家	くげ こうか/こうけ	ราชสำนัก	gōngjiā	รัฐ รัฐบาล
大名	だいみょう	ไดเมียว (เจ้าผู้ครองแคว้นใน ยุคศักดินาสวามิภักดิ์)	dàiming	1. ชื่อทางการ 2. การยกย่องชื่อของฝ่ายตรงข้าม 3. ชื่อเสียงโด่งดัง
名子	なご	ชนชั้นชาวนาระดับล่าง	míngzi	ชื่อ
遠慮 (远慮)	えんりよ	โทษกักบริเวณของพระหรือ ชามูไรในสมัยเอโดะ	yuǎnlǜ	ใคร่ครวญ คิดยาวไกล
外地	がいち	อาณาเขตของญี่ปุ่น	wàidi	พื้นที่อื่น ๆ

จากตารางจะเห็นได้ว่า เมื่อคำยืมภาษาจีนเหล่านี้ถูกนำมาใช้ในบริบทของญี่ปุ่น ส่งผลให้เกิดความหมายที่สะท้อนสภาพแวดล้อม ระบบการเมืองการปกครองของญี่ปุ่นซึ่งเป็นอัตลักษณ์เฉพาะของญี่ปุ่นเท่านั้น

6.2 ประเภทของความแตกต่างของความหมาย

จากผลการวิจัย สามารถแบ่งประเภทของความแตกต่างของความหมายของคำยืมภาษาญี่ปุ่นที่มาจากภาษาจีนออกได้หลายประเภท ได้แก่

6.2.1 ความหมายเหมือนกัน สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) ความหมายเหมือนกัน แต่ใช้ในบริบทที่แตกต่างกัน จากผลการวิจัยพบ 7 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.7 ของคำศัพท์ทั้งหมด

ตารางที่ 13 ความหมายของคำศัพท์ญี่ปุ่นกับจีนเหมือนกันแต่ต่างบริบทกัน

คำศัพท์	ภาษาญี่ปุ่น		ภาษาจีน	
	เสียงอ่าน	ความหมาย	เสียงอ่าน	ความหมาย
餃子	ぎょうざ	เกี้ยวซ่า (ทอด)	jiǎozi	เกี้ยว (ต้ม)
驅除 (驱除)	くじょ	การกำจัด (แมลง)	qūchú	การกำจัด (ข้าศึก)
献花	けんか	การมอบดอกไม้ (บรรพบุรุษ)	xiànhuā	การมอบดอกไม้ (แขก บุคคลที่เคารพ)
改正	かいせい	แก้ไข (กฎหมาย ข้อบังคับ)	gǎizhèng	แก้ไข (ความผิด)

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่าความหมายของคำศัพท์ของทั้งสองภาษา ยังคงใช้ในความหมายเดียวกัน แต่มีการใช้ในบริบทหรือรายละเอียดที่แตกต่างกัน เช่น คำว่า 餃子 หมายถึง เกี้ยวซ่า ซึ่งเกี้ยวซ่าในวัฒนธรรมการกินของญี่ปุ่นนั้นคือการนำแป้งไปทอด ส่วนเกี้ยวซ่าของจีนจะนำแป้งไปต้ม หรือ คำว่า 驅除 หมายถึง การกำจัด ในภาษาญี่ปุ่นหมายถึงการกำจัดแมลง ส่วนภาษาจีน หมายถึง การกำจัดข้าศึก

2) ความหมายเหมือนกัน แต่ใช้ในความหมายเชิงบวกลบ จากผลการวิจัยพบ 3 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.3 ของคำศัพท์ทั้งหมด

ตารางที่ 14 ความหมายของคำศัพท์ญี่ปุ่นและจีนที่เหมือนกันแต่ใช้ในความหมายเชิงบวกลบ

คำศัพท์	ภาษาญี่ปุ่น		ภาษาจีน	
	เสียงอ่าน	ความหมาย	เสียงอ่าน	ความหมาย
嗜好	しこう	ความชอบ รสนิยมการ บริโภค	shihào	ความชอบ ติด (มักใช้ใน ความหมายที่ไม่ดี เช่น ติดฝิ่น)
絶食 (绝食)	ぜっしょく	การอดอาหาร (เพื่อสุขภาพ)	juéshí	การอดอาหาร (เพื่อฆ่าตัวตาย)
奇妙	きみょう	แปลก ประหลาด	qímiào	ประหลาด (มหัศจรรย์ วิเศษ)

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่า ความหมายของคำศัพท์ของทั้งสองภาษาเหมือนกัน แต่นำไปใช้ในความหมายเชิงบวกลบ เช่น คำว่า 絶食 หมายถึง การอดอาหาร ความหมายที่ใช้ในภาษาญี่ปุ่น หมายถึง การอดอาหารเพื่อสุขภาพ ซึ่งเป็นความหมายเชิงบวก ในขณะที่ความหมายในภาษาจีน หมายถึง การอดอาหารเพื่อฆ่าตัวตาย ซึ่งเป็นความหมายเชิงลบ

6.2.2 ความหมายใกล้เคียงกัน จากผลการวิจัยพบ 52 คำ คิดเป็นร้อยละ 5.2 ของคำศัพท์ทั้งหมด

ตารางที่ 15 ความหมายของคำศัพท์ญี่ปุ่นในความหมายใกล้เคียงกับคำศัพท์จีน

คำศัพท์	ภาษาญี่ปุ่น		ภาษาจีน	
	เสียงอ่าน	ความหมาย	เสียงอ่าน	ความหมาย
野菜	やさい	ผัก	yěcài	ผักที่เกิดขึ้นเอง
病院	びょういん	โรงพยาบาล	bingyuàn	โรงพยาบาลเฉพาะทาง
旅館 (旅馆)	りょかん	โรงแรมแบบญี่ปุ่น	lǚguǎn	โรงแรม
断水	だんすい	การตัดน้ำ	duànshuǐ	การขาดน้ำ
請求 (请求)	せいきゅう	การเรียกร้อง, การทวงถาม	qǐngqiú	การขอร้อง

จะเห็นได้ว่า ความหมายของคำศัพท์ของทั้งสองภาษาใกล้เคียงกัน แต่ไม่เหมือนกัน เช่น คำว่า 野菜 ภาษาญี่ปุ่นหมายถึง ผักทั่วไป แต่ภาษาจีน หมายถึงผักที่เกิดขึ้นเองเท่านั้น ไม่รวมผักที่เกิดจากการปลูก เป็นต้น

6.2.3 ความหมายตรงข้าม แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1) ความหมายตรงข้ามแบบชั่วคราว จากผลการวิจัยพบ 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.1 ของคำศัพท์ทั้งหมด

ตารางที่ 16 ความหมายของคำศัพท์ญี่ปุ่นตรงข้ามกับคำศัพท์จีนแบบชั่วคราว

คำศัพท์	ภาษาญี่ปุ่น		ภาษาจีน	
	เสียงอ่าน	ความหมาย	เสียงอ่าน	ความหมาย
名字	みょうじ	นามสกุล	míngzì	ชื่อ

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่า คำว่า 名字 ในภาษาญี่ปุ่น หมายถึง นามสกุล ส่วนชื่อจะใช้คำว่า 名前 ในขณะที่ภาษาจีนนั้นคำว่า 名字 หมายถึง ชื่อ ส่วนนามสกุล คนจีนใช้ แซ่ แทน ดังนั้นคำ ๆ นี้จึงถูกนำมาใช้ในความหมายตรงกันข้ามในบริบทต่างวัฒนธรรม

2) ความหมายตรงข้ามเชิงปฏิเสธ จากผลการวิจัยพบ 2 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.2 ของคำศัพท์ทั้งหมด

ตารางที่ 17 ความหมายของคำศัพท์ญี่ปุ่นตรงข้ามกับคำศัพท์จีนเชิงปฏิเสธ

คำศัพท์	ภาษาญี่ปุ่น		ภาษาจีน	
	เสียงอ่าน	ความหมาย	เสียงอ่าน	ความหมาย
理屈	りくつ	เหตุผล	lǐqū	ไม่มีเหตุผล
留守	るす	การไม่อยู่ (บ้าน บริษัท)	liúshǒu	การอยู่รักษาการณ์

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่า คำว่า 理屈 เมื่อใช้ในภาษาญี่ปุ่น หมายถึง เหตุผล ส่วนภาษาจีนใช้ใน
ในความหมายตรงข้ามอย่างสิ้นเชิงว่า ไม่มีเหตุผล ในกรณีนี้ ผู้เรียนข้ามภาษาควรให้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ

6.2.4 ความหมายแคบเข้า

ความหมายในภาษาญี่ปุ่นของคำศัพท์ต่อไปนี้แคบกว่าความหมายในภาษาจีน จากผลการวิจัย
พบเพียง 4 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.4 ของคำศัพท์ทั้งหมด

ตารางที่ 18 ความหมายของคำศัพท์ญี่ปุ่นแคบกว่าคำศัพท์จีน

คำศัพท์	ภาษาญี่ปุ่น		ภาษาจีน	
	เสียงอ่าน	ความหมาย	เสียงอ่าน	ความหมาย
安置 (安置)	あんち	ประดิษฐาน	ānzhi	1. ประดิษฐาน 2. จัดการอาชีพ ที่ทำกิน
意气 (意气)	いき	กำลังใจ อารมณ์	yiqi	1. กำลังใจ อารมณ์ 2. อคติ ลำเอียง
意見 (意见)	いけん	ความคิดเห็น	yijian	1. ความคิดเห็น 2. ความไม่พอใจ เห็นแก่ตัว
一句	いちじゆん	สิบวัน	yixun	1. สิบวัน 2. สิบขวด

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่า คำยืมเหล่านี้เมื่อนำมาใช้ในภาษาญี่ปุ่นจะให้ความหมายเดียว
ในขณะเดียวกัน ในภาษาจีนกลับมีการใช้มากกว่าหนึ่งความหมายที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ดังนั้น ความหมายใน
ภาษาญี่ปุ่นจึงแคบกว่าความหมายของภาษาจีน

6.2.5 ความหมายกว้างออก

ความหมายในภาษาญี่ปุ่นของคำศัพท์ต่อไปนี้กว้างกว่าความหมายในภาษาจีน กล่าวคือ
เดิมความหมายอาจตรงตามตัวอักษรตามที่ยืมมา ต่อมาคำดังกล่าวถูกนำมาใช้ในบริบทที่กว้างขึ้นกว่าเดิม โดยที่
ลักษณะการเปลี่ยนแปลงความหมายแบบกว้างออกนี้จัดเป็นการเปลี่ยนแปลงความหมายที่พบมากที่สุด
จากผลการวิจัยพบมากถึง 139 คำ คิดเป็นร้อยละ 13.9 ของคำศัพท์ทั้งหมด

ตารางที่ 19 ความหมายของคำศัพท์ญี่ปุ่นกว้างกว่าคำศัพท์จีน

คำศัพท์	ภาษาญี่ปุ่น		ภาษาจีน	
	เสียงอ่าน	ความหมาย	เสียงอ่าน	ความหมาย
記事 (記事)	きじ	1. การบันทึกเรื่องราว เหตุการณ์ 2. บทความที่ลงในหนังสือพิมพ์ นิตยสาร	jishi	จำความได้
給与 (給与)	きゅうよ	1. การแจกจ่าย 2. เบี้ยเลี้ยง เงินเดือน	gěiyù	มอบให้
階段	かいだん	1. ลำดับขั้นตอน 2. บันได	Jiēduàn	ขั้นตอน ช่วงเวลา
外来	がいらい	1. ต่างแผนก/บริษัท/ต่างประเทศ 2. ผู้ป่วยนอก	wàilái	1. ต่างแผนก/บริษัท/ ต่างประเทศ
自決 (自決)	じけつ	1. ตัดสินใจด้วยตนเอง 2. การฆ่าตัวตาย	zìjué	ตัดสินใจด้วยตนเอง

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่า เดิมคำว่า 記事 หมายถึงการบันทึกเรื่องราวหรือเหตุการณ์ ต่อมาถูกนำมาใช้กับสิ่งที่ถูกนำมาบันทึกเรื่องราวด้วย นั่นคือ บทความที่ตีพิมพ์ลงในหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารนั่นเอง ทำให้คำนี้มีดังกล่าวนำมาใช้ในความหมายที่กว้างขึ้นกว่าเดิม

6.2.6 ความหมายแฝง

ความหมายแฝง หมายถึง ความหมายที่นำไปใช้ผิดแผกไปจากความหมายเดิม มี 2 ลักษณะ ประกอบด้วย

1) ภาษาญี่ปุ่นมีการแปลงความหมายและนำไปใช้ในบริบทอื่น ส่วนภาษาจีนใช้ในความหมายตรงตามตัวอักษร จากผลการวิจัยพบ 75 คำ คิดเป็นร้อยละ 7.5 ของคำศัพท์ทั้งหมด

ตารางที่ 20 ความหมายแฝงของคำศัพท์ญี่ปุ่นเทียบกับคำศัพท์จีน

คำศัพท์	ภาษาญี่ปุ่น		ภาษาจีน	
	เสียงอ่าน	ความหมาย	เสียงอ่าน	ความหมาย
急用	きゅうよう	ธุระด่วน	jíyòng	ใช้ด่วน
定規 (定規)	じょうぎ	ไม้บรรทัด	dìngguī	ตัดสินใจ ตกลงใจ
愛人 (愛人)	あいじん	ผู้รัก เมียเก็บ	àirén	คนรัก
看病	かんびょう	การดูแลผู้ป่วย	kànbìng	การตรวจโรค
試問 (試問)	しもん	การสอบ ข้อสอบ	shìwèn	ลองถามดู
茶房	さぼう	ร้านกาแฟ	cháfáng	พนักงานบริการน้ำชาตามโรงแรม

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่า คำยืมเหล่านี้เมื่อนำมาใช้ในภาษาญี่ปุ่นจะให้ความหมายที่ผิดแผกไปจากความหมายตามตัวอักษรอย่างเห็นได้ชัด ส่วนคำจีนมีความหมายตรงตามตัวอักษร เช่น คำว่า 急用 นั้น คำว่า 急 หมายถึง เร่งด่วน ส่วนคำว่า 用 หมายถึง ใช้ ดังนั้นความหมายรวมของคำนี้จึงหมายถึง “ใช้เร่งด่วน” แต่ความหมายในภาษาญี่ปุ่นกลับหมายถึง “ธุระด่วน” จึงนับได้ว่า ในภาษาญี่ปุ่นมีการแปลงความหมายจากความหมายเดิม

2) ทั้งสองภาษาต่างมีการแปลงความหมายและนำไปใช้ในบริบทอื่น ทำให้ความหมายไม่ตรงตามตัวอักษร โดยที่การเปลี่ยนแปลงความหมายในลักษณะนี้ก็พบมากเช่นเดียวกัน ผลการวิจัยพบ 60 คำ คิดเป็นร้อยละ 6 ของคำศัพท์ทั้งหมด

ตารางที่ 21 ความหมายแปลงของคำศัพท์ญี่ปุ่นและคำศัพท์จีน

คำศัพท์	ภาษาญี่ปุ่น		ภาษาจีน	
	เสียงอ่าน	ความหมาย	เสียงอ่าน	ความหมาย
新聞 (新闻)	しんぶん	หนังสือพิมพ์	xīnwén	ข่าว
是非	せいひ	1. ถูกผิด 2. ดีชั่ว 3. (ทำให้) ได้	shìfēi	1. ถูกผิด 2. ทะเลาะวิวาท 3. ประเมิน
万歳 (万岁)	ばんざい	ไชโย	wànsuì	1. อายุยืนยาว 2. คำที่ใช้เรียก “จักรพรรดิ”
表記 (表記)	ひょうき	การเขียนแสดงเสียงด้วย ตัวอักษร	biāoji	ของที่ระลึก สิ่งเตือนใจ
俗語 (俗语)	ぞくご	คำแสลง	súyǔ	สุภาษิต คำพังเพย
修士	しゅうし	ปริญญโท	xīnshì	บาทหลวง

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่า ในภาษาจีนมีการแปลงความหมายไปตามเวลา เช่น คำว่า 新聞 เดิมหมายถึง สิ่งที่ได้ยินมา ปัจจุบันหมายถึง ข่าว ส่วนภาษาญี่ปุ่นมีการแปลงความหมายโดยการนำไปใช้ในความหมายว่า หนังสือพิมพ์

7. สรุปผล

การยืมภาษาเป็นจุดกำเนิดของการเปลี่ยนแปลงทางภาษาที่สำคัญ เมื่อมีการยืมคำเกิดขึ้น คำยืมจะส่งผลให้ภาษาเปลี่ยนแปลงไปได้หลายลักษณะ หนึ่งในนั้นคือการเปลี่ยนแปลงทางด้านความหมายของคำศัพท์ที่ยืม

การเปลี่ยนแปลงทางความหมายของคำยืมภาษาจีนในภาษาญี่ปุ่นย่อมสะท้อนให้เห็นความจริงที่ว่า ภาษาแต่ละภาษาย่อมมีอัตลักษณ์เป็นของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นเสียงอ่าน ไวยากรณ์ หรือสำนวนโวหาร เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงความหมายอาจพบได้หลายลักษณะด้วยกัน ได้แก่ เสียงอ่าน ชนิดของคำ สำนวนโวหาร คำศัพท์เฉพาะด้าน เป็นต้น นอกจากนี้ ประเภทของการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำยืมในภาษาญี่ปุ่นเมื่อเทียบกับภาษาจีนแบ่งออกเป็นหลายประเภทด้วยกัน ได้แก่ ความหมายเหมือนกัน แต่ใช้ต่างบริบทกันหรือ ความหมายเชิงบวกลบ ความหมายใกล้เคียงกัน ความหมายตรงข้าม ความหมายแคบเข้า ความหมายกว้างออก และความหมายแผลง โดยที่ลักษณะของการเปลี่ยนแปลงทางความหมายที่กว้างออกและความหมายแผลง จัดเป็นลักษณะของการเปลี่ยนแปลงทางความหมายที่พบมากที่สุดของคำยืมภาษาจีนในภาษาญี่ปุ่น อย่างไรก็ตาม ความหมายของคำยืมยังคงมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา トラバไตที่ภาษายังคงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการสื่อสารของมนุษย์ในทุกสังคม

8. ข้อเสนอแนะ

บทความนี้รวบรวมตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำยืมระหว่างภาษาญี่ปุ่นกับภาษาจีนไว้พอสังเขป แต่ยังคงมีลักษณะของการเปลี่ยนแปลงทางความหมายอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยยังไม่ได้กล่าวถึงไว้ในบทความนี้ ดังนั้น หากมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยในระดับลึกลงไปโดยการเพิ่มจำนวนคำให้มากขึ้น ก็จะสามารถค้นหาลักษณะหรือประเภทของคำศัพท์อื่น ๆ ที่มีพบการเปลี่ยนแปลงความหมายได้ นอกจากนี้ การศึกษาเปรียบเทียบคำยืมในบริบทอื่น ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านรูปคำ หรือโครงสร้างภาษา ก็น่าสนใจเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยหวังว่า ข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ศึกษาเปรียบเทียบคำยืมในงานวิจัยอื่น ๆ ต่อไป

รายการอ้างอิง

- ชลิตา จินตสุขเมธ. (2559). *คำยืมในภาษาจีนกลาง*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญรัตน์ ปาณะกุล. (2555). *ภาษาศาสตร์ภาคประวัติเบื้องต้น*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รัฐกิตติ์ เลิศวิเศษ. (2560). การศึกษาเปรียบเทียบอักษรคันจิในภาษาญี่ปุ่นและอักษรจีนในภาษาจีน. *อินทนิล ทักษณสาร*, 12(2), 185-197.
- วรวิมล จิราสมบัติ. (2557). *คันจิศึกษา*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Tranter, N. (2009). Graphic loans: East Asia and beyond. *Word*, 60(1), 1-37.
- Zhao, J. (2006). Japanese loanwords in modern Chinese. *Journal of Chinese Linguistics*, 34(2), 306-327.
- 黄力遊. (2004) 『日汉同形异义语词典』 外语教学与研究出版社.
- 郭明辉. (2020) 『日汉同形异义语词典』 北京语言大学出版社.
- 万玲华. (2004) 『中日同字词比较研究』 华东师范大学.
- 汪大捷. (1986) 『同形异义日语汉字词典』 中国农业机械出版社.
- 王永全. (2009) 『日汉同形异义语词典』 商务印书馆.
- 于冬梅. (2012) 『中日同形异义汉字词研究』 吉林大学文学院.